

Dokument s plenarne sjednice

B8-0654/2017

22.11.2017

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 123. stavkom 2. Poslovnika

o stanju u Jemenu
(2017/2849(RSP))

Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Igor Šoltés, Bodil Valero, Michel Reimon, Yannick Jadot, Molly Scott Cato, Alyn Smith
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o stanju u Jemenu
(2017/2849(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir donatorski sastanak na visokoj razini radi pružanja odgovora na humanitarnu krizu u Jemenu koji je održan 25. travnja 2017. u Ženevi te dodatnu donaciju koju je EU obećao u iznosu od 116 milijuna EUR,
- uzimajući u obzir apel posebnog izvjestitelja Ujedinjenih naroda o negativnom učinku jednostranih mjera prisile Idrisa Jazairija od 12. travnja 2017. da se ukine pomorska blokada Jemena,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Jemenu, a posebno rezoluciju od 25. veljače 2016. o humanitarnoj situaciji u Jemenu¹ i rezoluciju od 9. srpnja 2016. o stanju u Jemenu²,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 28. travnja 2016. o napadima na bolnice i škole kao povredama međunarodnoga humanitarnog prava³ i rezoluciju od 27. veljače 2014. o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica⁴,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Jemenu od 3. travnja 2017., zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa od 10. siječnja 2016. o napadu na bolnicu Liječnika bez granica (Médecins Sans Frontières) u Jemenu, te izjavu povjerenika Stylianidesa od 11. studenoga 2017. o humanitarnoj situaciji u Jemenu,
- uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 15. prosinca 2015. o ponovnom započinjanju pregovora o Jemenu pod okriljem UN-a i zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa o Jemenu od 2. listopada 2015.,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom,
- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Jemenu, posebice rezolucije 2216 (2015), 2201 (2015) i 2140 (2014),
- uzimajući u obzir izjave glasnogovornika glavnog tajnika UN-a o Jemenu od 8. i 10. siječnja 2016.;

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0066.

² SL C 265, 11.8.2017., str. 93.

³ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0201.

⁴ SL C 285, 29.8.2017., str. 110.

- uzimajući u obzir preporuke o promišljanju jemenskog gospodarstva s prvog foruma vodećih aktera u razvoju (Development Champions Forum) održanog od 29. travnja do 1. svibnja 2017.,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da, otkad je koalicija pod vodstvom Saudijske Arabije u kojoj sudjeluju Ujedinjeni Arapski Emirati, Maroko, Jordan i druge zemlje, a podupiru je Sjedinjene Američke Države i Ujedinjena Kraljevina, u ožujku 2015. započela s bombardiranjem Jemena, ta je zemlja sve više i više pogođena oružanim sukobima, što dramatično utječe na civilno stanovništvo, koje ionako već dugi niz godina pati zbog nesigurnosti i političkih napetosti, visoke razine siromaštva, drastičnog uništavanja okoliša i paraliziranog gospodarstva;
 - B. budući da sukob između s jedne strane hutskih pobunjenika, ujedno saveznika bivšeg predsjednika Alija Abdullaha Saleha (koji kontroliraju područje Jemena u kojemu prema procjenama živi 70 % stanovništva, uključujući glavni grad Sanu, i koji navodno primaju potporu iz Irana), a s druge strane snaga lojalnih svrgnutom no međunarodno priznatom predsjedniku Abdrabbuhu Mansouru Hadiju, kojima potporu pruža koalicija pod vodstvom Saudijske Arabije, sve više poprima oblik trajnog raskola;
 - C. budući da su napetosti dodatno eskalirale otkad su Huti 4. studenoga 2017. prvi put uspjeli lansirati dalekometni projektil na zračnu luku u Rijadu, koji je saudijska zračna obrana presrela prije nego što je mogao prouzročiti štetu, čime je međutim saudijska prijestolnica došla u domet mogućih napada; budući da je Saudijska Arabija optužila Iran da je hutskim vlastima pružio balistički kapacitet te je u znak odmazde zatvorila sve kopnene, morske i zračne putove k Jemenu;
 - D. budući da se u Jemenu gotovo 90 % osnovnih namirnica uvozi; budući da je posebni izvjestitelj UN-a o negativnom učinku jednostranih mjera prisile već ranije naglasio da je zračna i pomorska blokada Jemena, koju su nametnule koalicijske snage, jedan od glavnih uzroka humanitarne katastrofe; budući da se tom blokadom ograničava i ometa uvoz i izvoz hrane, goriva i medicinske opreme, kao i pružanje humanitarne pomoći; budući da neopravdana kašnjenja i/ili odbijanje ulaska plovila u jemenske luke prema međunarodnom pravu predstavlja nezakonitu jednostranu mjeru prisile;
 - E. budući da je u veljači 2017. Organizacija UN-a za hranu i poljoprivredu (FAO) proglasila u Jemenu „najveće krizno stanje u pogledu sigurnosti opskrbe hranom u svijetu”; budući da humanitarne organizacije procjenjuju da od 27 milijuna osoba koje žive u Jemenu, gotovo 70 % treba humanitarnu pomoć (80 % sve djece), a više od 17 milijuna ljudi živi u uvjetima nesigurne opskrbe hranom, a 7 milijuna njih prijete ozbiljan rizik od gladi; budući da se u izjavi Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja (OCHA) o Jemenu od 2. studenoga 2017. navodi da je riječ o „najbrže rastućoj epidemiji kolere koja bilježi 895 000 slučajeva zaraze”;
 - F. budući da su humanitarne organizacije naglasile da ponovno otvaranje određenih luka i ulaznih točaka u područja pod kontrolom međunarodno priznate vlade s kojim je prema izvješćima započela Saudijska Arabija neće riješiti ozbiljne nestašice hrane i goriva s kojima se suočava velika većina stanovnika koji žive u području pod nadzorom pobunjenika; budući da nestašica goriva sprječava bolnice u njihovu radu;

- G. budući da su, unatoč donatorskom sastanku na visokoj razini održanom u Ženevi u travnju 2017. u vezi s humanitarnom krizom u Jemenu, tijekom kojeg su se razne zemlje i organizacije obvezale na donacije u ukupnom iznosu od 1,1 milijardu USD, donatori do 21. studenoga 2017. dodijelili sredstva kojima je pokriveno tek 56,9 % od 2,3 milijarde USD, što je iznos koji je UN zatražio za humanitarnu pomoć Jemenu za 2017. godinu;
- H. budući da su prema podacima UN-a više od 90 % žrtava krize civili, te da je od 2015. riječ o desecima tisuća osoba; budući da je savez pod vodstvom Saudijske Arabije optužen da je tijekom posljednjih nekoliko godina počinio ratne zločine zbog toga što je izvršio nezakonite neselektivne napade na škole, bolnice, vjenčanja, pogrebe i domove te napade na civilne mete; budući da je savez Huta i Saleha neselektivno granatirao civilna područja u gradu Taiz, ispaljivao topovske granate preko granice u Saudijsku Arabiju i pritom usmrtio i ozlijedio civile te da je regrutirao dječake od samo 15 godina da se kao djeca-vojnici bore na prvj liniji;
- I. budući da unatoč međunarodnim pritiscima za postizanje političkog rješenja krize sukobljene strane nisu uspjele postići dogovor;
- J. budući da prema 18. godišnjem izvješću EU-a o izvozu oružja 16 država članica EU-a, među kojima su Francuska, Ujedinjena Kraljevina, Njemačka i Španjolska, s višemilijardskim izvozom, pruža oružje i vojnu potporu članovima koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije, među ostalim Saudijskoj Arabiji i Ujedinjenim Arapskim Emiratima; budući da je predsjednik Trump u svojem nedavnom posjetu dolio ulje na vatru izrazivši svoju bezrezervnu podršku politici Saudijske Arabije u regiji i obećavši oružje u vrijednosti od 110 milijardi USD za izvoz u tu zemlju; budući da je od početka njegova mandata došlo do drastičnog povećanja broja smrtonosnih izvanteritorijalnih i izvansudskih američkih operacija u Jemenu, posebno uz korištenje bespilotnih letjelica, u kojima su prema dojavama živote izgubili brojni civili; budući da postoje dokazi da države članice EU-a izravno i neizravno podržavaju takve smrtonosne operacije pružanjem obavještajnih podataka i drugim sredstvima; budući da izvoz oružja i vojna potpora omogućuju blokadu i aktualne zračne napade te pridonose nastavku humanitarne krize i kontinuiranom neuspjehu u pronalaženju političkog rješenja sukoba;
- K. budući da je Parlament u svojoj rezoluciji od 25. veljače 2016. o humanitarnom stanju u Jemenu pozvao potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu da pokrene inicijativu za nametanje embarga EU-a na oružje Saudijskoj Arabiji, u skladu sa Zajedničkim stajalištem Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008.; budući da su u listopadu 2017. čelnici četiriju kluba zastupnika Europskog parlamenta apelirali na potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu da reagira u skladu s opetovanim pozivima Parlamenta da se stavi embargo EU-a na oružje u odnosu na Jemen;
1. izražava veliku zabrinutost zbog alarmantnog pogoršanja humanitarne situacije u Jemenu; duboko žali zbog gubitaka života prouzročenih sukobom i zbog goleme patnje osoba koje su lišene humanitarne pomoći i osnovnih potrepiština, koje su se zatekle na područjima zahvaćenim borbom, koje su raseljene i ostale bez sredstava za život, te izražava sućut obiteljima žrtava; ponovno izražava svoju predanost nastavku pružanja potpore Jemenu i narodu Jemena;
 2. poziva savez pod vodstvom Saudijske Arabije da odmah i u potpunosti obustavi

pomorsku i zračnu blokadu protiv Jemena i da ponovno otvori luke Hodeida i Salef i međunarodnu zračnu luku u Sani kako bi se humanitarna pomoć, voda i gorivo mogli isporučiti izgladnelom stanovništvu; jednako tako poziva savez Huta i Saleha da omogući neometan pristup humanitarnim radnicima;

3. oštro osuđuje neselektivne napade na civile, među ostalim bombardiranje, granatiranje, uporabu kazetnog streljiva i prijavljenu uporabu protupješačkih mina, kao i napade koji dovode do uništavanja civilne infrastrukture, uključujući škole, zdravstvene ustanove, stambena područja, tržnice, vodoopskrbne sustave, pristaništa i zračne luke; ponavlja svoj hitan poziv svim stranama uključenim u sukob da zajamče zaštitu civila te da poštuju međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima;
4. hitno poziva sve strane da dogovore prekid neprijateljstava, čiju provedbu treba pratiti UN, kao prvi korak prema nastavku mirovnih pregovora pod okriljem UN-a, s obzirom na to da se samo hitno potrebnim prekidom vatre može izmijeniti dramatična patnja civilnog stanovništva;
5. podsjeća sve uključene strane da kaos i nestabilnost iznikli iz sukoba jačaju ekstremističke skupine poput AQAP-a i tzv. Islamske države/Daiša; potvrđuje predanost EU-a borbi protiv ekstremističkih skupina i njihove ideologije i naglašava da se strane u regiji trebaju voditi njegovim primjerom;
6. ponavlja poziv potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici da pokrene inicijativu usmjerenu na izricanje embarga članovima koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije s obzirom na ozbiljna kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima koja je počinila u Jemenu te na činjenicu da bi se stoga daljnjim dozvoljavanjem prodaje oružja Saudijskoj Arabiji prekršili Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008., nacionalna zakonodavstva država članica i Ugovor o trgovini oružjem; traži od potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice da izvješćuje o mjerama poduzetim u cilju provedbe prethodnog poziva, kao što je navedeno u Rezoluciji Europskog parlamenta od 25. veljače 2016.;
7. duboko žali zbog najave predsjednika Trampa o velikom povećanju izvoza oružja u Saudijsku Arabiju i naglašava da izvoznici oružja koji potpiruju sukob u Jemenu prijeti rizik da ih se proglasi sudionicima u ratnim zločinima; žali zbog drastičnog povećanja smrtonosnih operacija SAD-a za borbu protiv terorizma u Jemenu; apelira na Vijeće, potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu i države članice da se usprotive izvansudskim smaknućima, da ponovno potvrde stajalište EU-a u okviru međunarodnog prava i da osiguraju da države članice ne počine ili omoguće nezakonite smrtonosne operacije ili na neki drugi način u njima sudjeluju; apelira na potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu, države članice i treće zemlje da se u skladu sa svojim međunarodnim pravnim obvezama obvežu na provođenje istraga vjerodostojnih navoda o potencijalno nezakonitim smrtnim slučajevima i na donošenje zajedničkog stajališta o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica izvan oružanog sukoba;
8. u potpunosti podržava napore država članica EU-a i trećih zemalja da uspostave međunarodne mehanizme za prikupljanje dokaza ne bi li oni koji su odgovorni za teška kršenja ljudskih prava i kršenja međunarodnog humanitarnog prava snosili posljedice za svoja djela; naglašava da je utvrđivanje odgovornosti za kršenja prava neophodno za postizanje dugoročnog rješenja sukoba; pozdravlja u tom pogledu osnivanje UN-ove

skupine uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka koji će imati mandat za praćenje i izvješćivanje o stanju ljudskih prava u Jemenu i koji će provesti sveobuhvatno ispitivanje svih navodnih kršenja i zlouporaba međunarodnog prava o ljudskim pravima i drugih odgovarajućih i primjenjivih područja međunarodnog prava koje su počinile sve strane u sukobu od ožujka 2015.;

9. poziva sve strane uključene u sukob da rade na uklanjanju svih logističkih i financijskih prepreka koje utječu na uvoz i distribuciju hrane i medicinskih potrepština za civile kojima je to potrebno;
10. poziva sve strane, a posebno hutske vlasti, da omoguće neometan pristup za novinare u sve dijelove Jemena te pozdravlja nedavno oslobađanje Yahyje Abdulraqeeba al-Jubeihija, Abeda al-Mahzirija i Kamela al-Khozanija i apelira na trenutačno i bezuvjetno oslobađanje svih preostalih pritvorenih novinara;
11. podsjeća na to da sukob u Jemenu nije moguće riješiti vojnim putem i da se kriza može riješiti samo postupkom pregovora, u koji će biti uključene sve strane, uz potpuno i svrsishodno sudjelovanje žena, mladih i ostalih marginaliziranih skupina, te koji će iznjedriti uključivo političko rješenje; ponovno izražava svoju podršku naporima koje ESVD ulaže kako bi omogućio nastavak pregovora te apelira na sve sukobljene strane da daju doprinos tim naporima na konstruktivan način i bez postavljanja preduvjeta; poziva EU i države članice da javno i snažno osude blokadu i njezine posljedice i da sve sukobljene strane pozovu na odgovornost za njihovo ponašanje;
12. poziva zemlje i organizacije koje su se na donatorskom sastanku na visokoj razini održanom u travnju 2017. u Ženevi radi pružanja odgovora na humanitarnu krizu u Jemenu obvezale na donacije da bez odgađanja ispune preuzete obveze te da povećaju svoj angažman kako bi u potpunosti pokrile potrebe koje je utvrdio UN;
13. poziva EU i njegove države članice, da povrh humanitarnih i političkih napora, pruže potporu mjerama izgradnje mira i otpornosti, između ostaloga podupiranjem aktera civilnog društva i lokalnih gospodarskih i upravnih struktura, kako bi se osigurala brza obnova osnovnih usluga i infrastrukture, potaknulo lokalno gospodarstvo te promicali mir i socijalna kohezija;
14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku UN-a, glavnom tajniku Vijeća za suradnju u Zaljevu, glavnom tajniku Lige arapskih država i vladi Jemena.